

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Zakon o agrarni reformi.

Dne 22. junija je Nj. Vel. kralj pod. pisal in proglasil zakon o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih. O tem zakonu, ki se je že dolgo obljubljalo, ki se je o njem mnogo posvetovalo in razpravljalo, prinašamo v naslednjem glavne določbe, ki zanimajo naše čitatelje.

Katera zemljišča spadajo pod ta zakon?

Kot veleposestva se smatrajo v Sloveniji in v nekaterih krajih Hrvatske tista ozemlja, ki presegajo 130 katastralnih oralov zemlje, ki se da obdelati, ali 347 oralov zemljišča vobče. Ne spadajo pod odredbe tega zakona državna zemljišča, ki se obdelujejo v lastni režiji, ali vzorna posestva, ali ki imajo poseben kmetijski namen. Samoupravna posestva, ki se dajejo v zakup, se bodo razlastila brez ozira na velikost. Pri imovinskih občinah to velja samo v toliko, kolikor je bilo do objavljenja tega zakona določeno za svrhe agrarne reforme. Kot zemlja, ki se da obdelati, se smatrajo travniki, vinogradi, vrtovi, sadonosniki, hmeljišča, rižna polja in tisti pašniki, ki so sposobni za drugo kmetijsko kulturo. Zemljišča italijanskih državljanov v prejšnji Dalmaciji se ne razlastijo, če lastnik ne pristane na razlastitev. Zemljišča madžarskih državljanov, ki se obravnavajo po določilih trianonske mirovne pogodbe, se bodo razlastila. Državnim, samoupravnim in cerkvenim veleposestvom se puščajajo kot supermaksimum tiste površine, ki so potrebne za njihove prosvetne, človekoljubne, verske in vobče koristne svrhe, ako niso že prevedena v svrhu agrarne reforme.

Kdo dobi zemljo?

Agrarni subjekti (osebe, ki dobijo zemljo), so po tem zakonu krajevni interesi, vaški obrtniki, dobrovoljci, optanti in drugi kolonisti, država, samoupravna telesa, skupine poljedelcev, pravne osebe z vobče koristnimi nameni in takšni, ki so dovršili višje in nižje kmetijske šole. Zemljo bodo dobili kmetje najbližjih vasi, potem tisti, ki ne ležijo daleč, ako še kaj ostane za razdelitev, se ta zemlja da družinam, ki vobče nimajo zemlje ali imajo zemlje manj kot 10 katastralnih oralov. Vaški obrtniki, ki so se dozdej bavili s kmetijstvom, ker se ne morejo vzdrževati z donosom svoje obrti, bodo tudi dobili zemljo.

Odškodnina za razlašeno zemljišče.

Ta odškodnina se določa na podlagi čistega katastralnega donosa. Za njive, vrte, sadonosnike itd. se jemlje 1. in 2. razred starega čistega katastralnega donosa teh kultur kot 1. razred agrarne cenitve, 3. in 4. razred starega čistega katastralnega donosa pa kot 2. razred agrarne cenitve. Cene se določajo tako, da se stari katastralni donos II. razreda katastralne bonitete (dobroste zemlje), izražen v kronah, pomnoži s količnikom 160. Ta vsota velja kot dinarska cena za prvi razred agrarne cenitve. Cene drugega razreda se določajo tako, da se vrednost 1. razreda zniža za 20%, 3. razreda tako, da se vrednost 2. razreda zniža za 20%, četrtega razreda pa tako, da se vrednost 3. razreda zniža za 50%. Za pašnike in vinograde velja isto. Odškodnino plača država za zemljišče, ki ga dobijo dobrovoljci, in sicer v obveznicah privilegirane agrarne banke. Za druga zemljišča dobivajo dosedanji lastniki odškodnino ali od države ali od agrarnih interesentov.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Nova avstrijska vlada pod kanclerjem dr. Bureschem se je predstavila

Novi predsednik avstrijske vlade krščanski socijalec dr. Buresch.

parlamentu 23. julija. Ob tej priliki je podal dr. Buresch izjavo, ki ni bila naperjena proti opoziciji in je naglašala potrebo ravnotežja v državnem proračunu, ker so se pojavili primanjkljaji državnih dohodkov. Najbolj dragoceni del avstrijske zunanje politike nove vlade bo bratsko prijateljstvo z Nemčijo. Nadalje je poudarjal kancelar že sklenjena trgovinska pogajanja z Madžarsko, skorajšnje zaključitev pogajanj z Jugoslavijo ter Italijo in še nezaključena pogajanja s Čehoslovaško in Rumunijo. Posebno se je zahvalil predsedniku Združenih držav Hooverju za njegov predlog, katerega omenjamo na drugem mestu.

Na Bolgarskem po volitvah. O nepričakovanem vladnem porazu pri volitvah v skupščino v nedeljo 21. junija smo že poročali. Radi zbage opozicije je podala dosedanja Ljapčeva vlada ostavko in je prejel nalog za sestavo nove vlade vodja opozicije Malinov.

Nemško-rumunska trgovska pogodba bo podpisana in po tej dobi Rumunija od Nemčije na ječmen 50%, na koruzo pa 60% nižjo carino.

Predlog predsednika Združenih držav Hooverja za pomoč Nemčiji. Nemčija je tako dolgo jadikovala in prosila Amerikance, da ne more zmagati vojno odškodninskih dajatev, da se je je usmilil predsednik Hoover in poslal 17 poslanikom na nemški vojni odškodnini interesiranih državah predlog, ki pravi med drugim: »Ameriška vlada predlaga enoletno odložitve vseh plačil na račun vojnih odškodnin ter vojnih in obnovitvenih dolgov. Odložitve plačil bi se naj nanašala tudi na obresti in na odplačilne zneske. Ameriška vlada sama je pripravljena izvršiti ta predlog, ako tudi vse važnejše upniške države v Evropi tudi pristanejo za eno leto na odgoditev njim dolžnih plačil iz računa vojnih odškodnin in drugih državnih dolgov.« Predlog ameriške vlade glede odložitve plačil vojne odškodnine pomeni za ameriški proračun izgubo 266 milijonov dolarjev. Hooverjevega predloga so silno veseli Nemci, Angleži ga bodo sprejeli, podprli ga boše tudi Italija in Japonska. Ameriški predlog pa je zadel najbolj v živo Francijo in Belgijo. Francozi zahtevajo od Nemcev v oigled Hooverjevemu predlogu posebna gospodarska jamstva. — Bolgarija je sprejela 'akoj Hooverjev načrt, pač pa so izrazile pomisleke proti: Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunija.